

ב"ה

פרשת נצבים - וילך

לא בשמים היא
נצבים ל, יב.

ואיני יכול לנגוע בך

יש ענינים פשוטים (שמוכנים גם ללא יגיעה) - כמו הענין שאודותיו נתעורר "רעש" לאחרונה, שטסו ונחתו על הירח וחזרו משם^[1].

ובכן, לכל לראש יש להתייחס להוראה מזה, שמובנת בפשטות - כפי שאמר אפילו הגוי,

- והרי ידוע מאמר הבעש"ט^[2], שבכל דבר שרואים או שומעים, אפילו מגוי, יש הוראה בעבודת ה'. ובאמת כן הוא על פי נגלה, כי, בסוף מסכת קידושין איתא^[3]: "אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני". ובמסכת שבת^[4] איתא: "כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא ברא אפילו דבר אחד לבטלה". והקישור ביניהם, שכיון ש"לא ברא אפילו דבר אחד לבטלה", לכן, בכל דבר ישנו הענין ד"לשמש את קוני"^[5] - שבכל ענינים אלו רואים את גדלות ה', ובלשון הכתוב^[6]: "כי אראה שמידך גו' ירח וכוכבים אשר כוננת!"

והגע עצמך: לאחרי שהאדם הגיע להישגים כאלו, עלול להתעורר אצלו רגש של גאווה, מצד הסברא ש"כףי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה"^[7].

אך האמת היא - שלא זו בלבד שאין זה גורם ענין של ישות, אלא אדרבה: הוא רואה בזה גדלות הבורא, ובא לידי מסקנא שצריך להתבונן בשפלות האדם, כהמשך הכתוב^[8]: "מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו", שכן, כל הכחות שיש לו, עד כדי כך ש"ותחסרהו (רק) מעט מאלקים", ו"כבוד והדר תעטרהו" (לאדם), על

ידי זה ש"תמשילהו במעשי ידיך כל שתה תחת רגליו", וכפי שהולך ומפרט: "צונה ואלפים וגם בהמות שדי צפור שמים וגו'" - הנה כל זה הוא רק כדי שהאדם יכיר את גדולת ה': "מה אדיר שמך בכל הארץ"! ועל דרך זה בנוגע לבלבול שנגרם כתוצאה מזה - שהיו כאלו שהעיזו לשנות את נוסח התפלה בקידוש לבנה: "ואיני יכול לנגוע בך".

ובהקדמה: נוסח התפלה בכללותו נקבע על ידי ברי-סמכא, ובפרט בנדון דידן, שהנוסח דקידוש לבנה הובא בטור^[9] ממסכת סופרים^[10], ושם (בשינוי מהנוסח שלפנינו): "ורוקד שלושה פעמים כנגדה, ואומר בכל פעם, כשם שאני רוקד כנגדך ואיני יכול ליגע בך, כך אם ירקדו אחרים כנגדי להזיקני לא יגעו בי".

ולהעיר, שענין הריקוד כנגד הלבנה הוא (לא על פי קבלה ונסתר דוקא, אלא) גם על פי נגלה – על דרך המובא בדרשות הר"ן (ובכמה ספרים)^[11] שענין הנבואה היה צריך להיות באופן של אחיזה בדבר גשמי, כדי להמשיך את קיום הנבואה למטה באופן ד"עד מהרה ירוץ דברו"^[12], ועל דרך זה בנדון דידן, שכאשר רוצים לפעול ש"לא יוכלו כל אויבי לנגוע בי לרעה", מקשרים זאת עם ענין גשמי של ריקוד.

והלבוש^[13] מוסיף לבאר הטעם לענין הריקוד דוקא - דלכאורה די בכך שיושיט אצבעו ויאמר כשם שאני מושיט אצבעי ואיני יכול לנגוע בך כך כו' - "שהוא סימן שמחה", וכפי שרואים במוחש שיש כמה דרגות בשמחה: שמחה רגילה - מתבטאת בדיבור בלבד; שמחה גדולה יותר - מתבטאת גם בסיפוק בידים; ושמחה גדולה ביותר – מתבטאת גם בריקוד ברגלים, והיינו, שהשמחת הנפש חודרת את כל הגוף, עד למקום שבו מאיר השכל בתכלית המיעוט.

ולכן יש להזהר שלא לשנות את הנוסח דקידוש לבנה, אפילו לא שינוי שאינו בעצם הענין, שכן, גם מנין התיבות בנוסח התפלה הוא בדיוק, וכמו שכתב הטור^[14]: "לשון אחי הרב ר' יחיאל ז"ל, דורשי רשומות . . . היו שוקלין וסופריין מספר מנין תיבות התפלות והברכות כו'" (ואף ששם מדובר אודות תפלת שמונה עשרה, הרי כן הוא גם בכל התפלות).

ובכל אופן, עניני נוסח התפלה שייכים ל"דורשי רשומות", ובודאי לא למי שאינו יודע אפילו פירוש הפשוט.

ובנוגע לענייננו: כאשר ישאלו בן חמש למקרא מהו הפירוש בנוסח התפלה "כשם שאני רוקד כנגדך ואיני יכול לנגוע בך" - יאמר בפשטות, שבשעה "שאני רוקד כנגדך" למטה בארץ, "איני יוכל לנגוע בך"!

ואף על פי כן, הנה דוקא מי שלא יודע אפילו את הפירוש הפשוט, הוא זה ש"קופץ בראש" (כדברי הגמרא ^[15]), ורוצה לשנות את נוסח התפלה. וכל זה - למרות שהוא בעצמו נמצא במקום ובזמן שבו זקוקים ביותר לתפלה ש"לא יוכלו כל אויבי לנגוע בי לרעה"!

ובנוגע לפועל: יש להקפיד על נוסח התפלה - שלא להוסיף תפלות חדשות, ולא לשנות את נוסח התפלות שנתקנו על ידי זקני ישראל. ואז יכולים להיות בטוחים ב"כחו של זקן" ^[16], שאכן תקויים הבקשה ש"לא יוכלו כל אויבי לנגוע בי לרעה", כולל ובמיוחד בארץ ישראל, "ארץ אשר גו' עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה" ^[17].

ויקויים היעוד ^[18] "ונתתי שלום בארץ . . . וחרב לא תעבור בארצכם", "אפילו חרב של שלום" ^[19], כיון שזהו סותר ומבלבל לענין השמחה, ועד שזוכים לביאת משיח צדקנו.

קטע משיחת ש"פ ואתחנן שבת נחמו, י"א מנחם אב, רשימת השומעים בלתי מוגה. תו"מ ה'תשכ"ט חוברת ב. ע' 15.

- [1] ראה גם שיחת ש"פ דברים ס"ז ואילך (לעיל ע' . . . ואילך). וש"נ.
[2] ראה כתר שם טוב בהוספות סרכ"ג ואילך. וש"נ (נעתק ב"היום יום" ט אייר).
[3] ע"פ הגירסא בש"ס כתי" (אוסף כתבי היד של תלמוד הבבלי - ירושליםתשכ"ד). וכ"ה במלאכת שלמה למשניות קידושין שם. ועוד.
[4] עז, ב.
[5] ראה גם לקו"ש חל"ב ע' 125. ועוד.
[6] תהלים ח, ד.
[7] עקב ח, יז.
[8] תהלים שם, ה ואילך.
[9] או"ח סתכ"ו.
[10] פ"כ.
[11] ראה דרשות הר"ן דרוש ב'. רמב"ן לך לך יב, ו. לבוש על הרקאנטי לך לך שם.
[12] תהלים קמז, טו. וראה לקו"ת ס"פ קרח. ובכ"מ.
[13] או"ח סתכ"ו.
[14] או"ח סוסקי"ג.
[15] מגילה יב, ב.
[16] ב"ר פ"פ, יו"ד. הובא בפרש"י עה"ת וישלח לד, כה.
[17] עקב יא, יב.
[18] בחוקותי כו, ו.
[19] תענית כב, א-ב.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח זוגותו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת רי שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמיה, צביה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה